

Nro. 40.

**A' FELS. CSASZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből Kedden Május 18-dik napján 1913-dik
esztendőben.

Austriai Birodalom.

Tschország. Prága, Maj. 10. — Ma, 4 óra-
kor, reggel indúlt a' Szász Király ŐF. *Dresdá-*
ba, kevés követőkkel, *Landsberg*. Gróf nevezet
alatt. Ma fog háltni *Töplitz*ben, és hólnap to-
vább utazik. A' Királyné ŐF., 's a' Printzek
's Printzasszonyok itt maradaak.

Gallitziaország. Lemberg, Maj. 5. — Maj.
3-adikán jött ide bé a' *Beaulieu* (bólió) gyalog-
regementjének 3-adik tsapattja.

Rajnai Szövetség.

Fránksfurt, Maj. 5. — Már tegnap reggel
sok Kurir ment itt sietve által *Frantiaország* fe-
lé. Azonnal elterjedt a' hír, hogy a' *Muszkák'*
és *Burkusok'* veszedelmekre, egy nagy ütközet

esett; midőn végre, tegnap estve *Augereau* M^{rs}sal, *Castiglionei* Hertzeg, egy tulajdon Kurír által, ezen igen fontos hír' valóságáról bizonyossá tétetett; ilyen módon:

Lützen, Maj. 2. (estvéli 11 órakor). — Kedves Hertzegem! A' Tsászárr egy fényes győzödelmet nyert ma a' Lützeni síkon, a' Muszkabucikus Hadseregen, melyet Sándor Tsászár és a' Burkus Király személylyesen vezéreltek. A' Tsászár folytattja a' maga' győzödelmét.

Sándor

Neuschateli Printz,
Generalmájor

Ez a' hír szembetűnőképpen béhatott az itt való kereskedésbe: a' Kőbirtoki portékák, melyeknek a' k' sek egy darab idő óta leesett volt, jóformán, és sok Udvar' Kötlevelei (Obligatioi) egy pillantatba felmentek.

Innsbruck, Maj. 5. — Egy darab idő óta, ismét sok különböző rangu katonaság érkezik ide Ejszaknémetországból, 's nyugvónapokattartván, tovább megyen Olaszországnak; különösen látni köztök neápolyi királyi Őrizeteket.

Erfurt, Apr. 27. — A' Weimari, és a' Sachsen-Gothai két Printznek vőit serentséje ma, Napoleon Tsászár ŐFgével ebédelni.

Burkusország.

Berlin, Maj. 5. — Maj. 2-odikán, minden itt való templomban hálaadó innepet tartottak a' Thorni és Spandau vára' megvételeért, és Tegedistent (Te Deum) énekeltek. — Ugyanazzan, Maj. 8. — Maj. 2-odikán a' Gross-Görschennél nyert ditsősséges diadalomért, hóluap minden templomban Tegedistent innepelnek, és ma nap

nyúgotkor jelt adnak minden harangok' meghúzásával. A' diplomajutókban kirakott perselyekbe gyűlő gyűjtemények a' megsebesedett nemes vitérek' megfrissítésekre rendeltettek. — Tegnap kísérték ide, *Potsdamon* által, 420 frantziát, 8 tisztet, 2 ágyút, 1 mosárágyút, 3 puskaportalyigát, mellyeket *Bülow* Gen. *Halában* elvett.

Anglusország.

London, Apr. 20. — A' kereskedőkamara a' következő végzést hirdettetteki azÉjszakámérikába való Szabadságlevél eránt: — Apr. 10. 1813. A' Kereskedőkamara szabadságleveleket fog kiosztani minden olyan portékák' ki- 's bévitelek-re, a' mellyek valamelyik Éjszakámérikai nem útjátállott (blockírt) kikötőhelyekből vagy -be jönnekmennek.

Maira Lord elvitorlázott tegnap a' Keletindia-ba rendelt kereskedőhajóscreggel *Portsmouth*-ből.

A' *Pellew* Admiral' hajóserege odahagyta vólt a' maga' *Minorkai* téliállását, hogy a' *Kataloniai* és *Touloni* tengerpartokat megszaguldolja. Mikor a' touloni kikötőhelyhez közelgetett, tüzeltek reá az ágyúpadokról. Apr. 26-odikán meglepte egy éjszakkéleti zivatar, mely azt *Minorkába* visszakénszerítette, a' hol 28-adikon megérkezett.

Spanyol-, és Portugalliaország.

A' *Monitör*, az ánglus Ujjságlevelekből *Lisbona*, Apr. 4. — *Wellington* Lord széjjel küldözte a' Lovasságot, messze egymáshoz, tanyázni, a' takarmány' szűkvólta miatt. Tíz 's 20 mérföldnyire kell a' szénát a' Lovassághoz küldeni: mert a' szénát, abrakot Angliából takarít-

tják ide. A' *Tajo* (tagus) partjára takarodnak sok lovasok, hogy vízen annál könnyebben le-hessen nekik takarmányt vinni. A' 4-edik Dra-gonregement ma indúlel, hogy őket gyalogjában hajóra álltassék Anglia felé. Be nehezen esett ezen reg. Obersterének, mikor látta hogy a' re-gementje' lovait a' Németek' részére elszedik, ki-vált' azon győtrődött még jobban, hogy a' lőel-szedő Tiszt Német volt. A' 9 és 11-dik Reg. is hajóra ül. Ebben a' pillanatban nem lehet gon-dolkozni a' Hadszakasról (Feldzugról), mert nints takarmány.

— *Napiparantsolat*: — *Erencia*, Martz. 14.

— A' Fővezérnek sokféle és különböző időkben kibocsátott parantsolattjai, mellyek által a' ka-tonaság intetett, hogy senkit faluhelyeken úta-zásközben meg ne szomorítsanak, szükséges volt mindenkor hol egy, hol más kedvetlen tör-ténet' előfordulása miatt, 's azért, mivel' a' la-kosokkal való veszekedésekben, a' kik a' magok' vagyonokat a' ragadozó katonák elles óltalmaz-ták, sok katona elveszett. Reményli a' fővezér, hogy a' gyakortai parantsolatk fogantja lesz, annyival inkább, mert azokban olyan rendelés-tetett, mely minden esetre alkalmaztatható.

Háborúi dolgok.

Bremen, Apr. 30. A' Generálhelytartó *Van-damme* Gróf seregtagjának az előrállója, *Reusz* Hertz. vezérlése alatt, Apr. 25-ödikén, *Roth-en-burnál* rábukkant az ellenségre, melly 1500 Lovásból állott, 's 2 ágyúja volt; azt, tsendes vérrel megtámadta, valami 60 embert megölt vagy megsebesített, vissza verte *Haarburgig*, mellyet elfoglaltunk, 's által kényszerítette azo-

kat az *Elbén*. — A' *Sebastiani* Gen. serege *Lü-*
neburgban áll, mellyel mi egybe szakadunk.

Bajsegcdelemvezér (adjutanscommendéns)
Dentzel Báróra, a' frantzia nagy hadsereg' Főta-
nyáján, mind az reá van bízva, valami tsak a'
frantziák' foglyait illetheti. Ettől a' tiszttől min-
dent meg lehet tudakozni minden fogoly felől;
és mivel' a' hadakozó két Hatalom között szabad
közlés van; lehet hozzá petsételetlen levelet 's
pénzt bizvást küldeni.

Lewis Gen., azt mondják a' burkus Újjság-
levelek, indulófélben van *Dántzigből Berlin* felé
a' Várostromló sereg' egy részével. Ellenben a'
Württembergi Hertzeg fogja *Dántzig'* ostromlá-
sát vezetni, melyhez *Rigából* a' nehéz ágyúk
már elindultak. — Elébbi tudósítások *Dresdából*
Maj. 1-ső napjáról (a' *Prágai Újjságl.* szerint)
azt mondják, hogy *Labanow* Gen. rövid időn meg
érkezik *Berlinbe* 60,000 embertyi muszka sugor-
gatottal; *Barclay de Tolly* Generált is várják 25
ezer Muszkával együtt.

— A' *Monitör*, Maj. 3-adján írja, hogy
ŐF. a' Tsászárné Királyné és Igazgató, tudósi-
tást vett a' Hadsereg' Apr. 25-ödikén való állá-
sáról, melyben *Thorn'*, *Modlin'*, *Zamosc'*, *Stet-*
tin', *Glogau'*, *Spandau'* és *Wittemberg'* várainak,
és azoknak őltalmainak, 's történeteinek, és a'
várostromlók' törekedéseinek leírása adatikelő. —

A' Muszka hadsereg' állása ilyen formán volt:
— Egy labodázótag, valami *Dörnbergnek* a' ve-
zérlése alatt, a' ki 1809-ben a' Westpháliai Ki-
rály' őrizettjénél Kapitány volt, és a' Királyt
gazemberül (nichtswürdigerweise) elárulta, áll
Hamburgban, és labodázott (machte Streifzüge)

az *Elbe* és *Weser* között. *Sebastiani* Gen. felke-
 rekedett, hogy azt az *Elbétől* elkerítse. — A'
 burkus két Gen. *Lecog*' és *Blücher*' Tagjai úgy
 tették, mintha az *Alsaale*' jobb partján az első,
 a' *Felsaale*' jobb partján tartózkodott volna pedig
 az utolsó. — *Winzingerode* és *Wittgenstein* Ge-
 nerálok *Lipsiában*; *Barclay de Tolly* a' *Weich-*
selen vigyázták *Dántzigot*; *Sacken* Gen. az *Aus-*
triai Tag előtt, *Krakó* eránnyában a' *Pilican*. —
Sándor Császár és *Kutusow* Gen. az *Oderán* 20
 ezer őrizettel. Úgy láttszott hogy az ellenség
 meg akarná' magát a' *Saale* mellett fészkeini.

A' Sászok *Torgauban* állottak.

A' *Frantziahad*sereg' állása e' vólt: — A'
Vicekirály' Főszállása *Mannsfeld*, bal szárnya a'
Saale' torkáig, kézen tartotta *Calbet* és *Bern-*
burgot, a' hol a' *Bellunói* Hertz. (*Victor* Marsal)
 állott. *Lauriston* Gen. *Alslebenben*, *Sandersle-*
benben, és *Gerhstedten*, az 5-ödik Taggal. A'
 21-dik osztály *Eisleben* felé, a' 35 és 36-odik
 hátúl, mint sugorgatott. A' *Moskwai* Hertzeg
Weimaron túl. A' *Ragusai* Hertz. *Gothán*; a'
 4-dik Tag, *Beggioi* Hertz. alatt, *Koburghoz* meg-
 érkezett. — Az őrizet *Erfurtban* van, a' hova
 a' Császár 25-ödiken, estve 11 órakor megér-
 kezett. Apr. 26-odikán által szálíngóztatta ŐF.
 a' vizgálaton az őrizetet, megszemlélte a' város-
 várt és a' váratskát. Kiszabatta 6000 beteg-, és
 sebesre az ispotály helyet, azt parantsolván,
 hogy „*Erfurt* legyen a' *Frantzia* sereg' hátrálásá-
 nak legutólsó líneája.”

Apr. 27-edikén a' *Ragusai* Hertz. Tagjának
Bonnet Gen. alatt való Osztályát vizgáltattameg
 a' Császár. Az egész *Hadsereg* mozdúlni látta-

tott. — Az ellenségnek minden lábodázó szakaszszai a' *Saale'* jobb partján, vissza vonúltak: 3000 Lovasság *Nordhausennek* ment, hogy a' *Harz* (nevü) vidékekre bécörjön; egy másik lábodázó tag *Heiligenstadt*nak, hogy *Kasselt* fenyegetse. Mindez, nyakrafőre vissza nyomúlt, beteget, sebeset, és kommogókat (*Nachzügler*) hagyván hátra, a' kik elfogattak. Az *Ebersdorfi* tetőtől fogva a' *Saale'* torkáig, nints már semmi ellenség a' bal parton. — Az *Elbei* és *Ménusi* hadseregeknek egyesülni kell *Naumburg* és *Merseburg* között Apr. 27-edikén.

A' Monitőr, Maj. 4. — ŐF. a' Tsászárné-Királyné és Igazgató, ezt a' tudósítást vette a' hadsereg' apr. 28-adikán vólt állásáról: — A' Tsászár' Főtanyája *Naumburgban*; a' *Moskwai* Printz általment a' *Saalen*. *Souham* Gen. felfordított egy 2000-ból álló előrállót, melly a' folyó vízén való általmenetelnek akart ellentállani. A' *Moskwai* Printz' egész tagja túl állott *Naumburgon*, tsatarendben. — *Bertrand* Gen. állott *Jenában*, 's kiállította a' maga' tagját ama híres *Jenai* hartzmezőre. — A' *Reggioi* Hertz. megérkezett *Saalfeldre* a' 12-dik taggal. — *Sebastiani* Gen. *Uelzennek* ment apr. 24-dikén; feldúlt egy, *Czernitscheff* Gen. alatt 4000 főből álló kóborló Tagot, a' gyalogságját széjjel ugratta, ágyúinak és podgyásszának egy részét elvette, és megtartóztathatatlan siettséggel utánna ereszkedet *Lüneburg* felé.

— A' Monitőr, Maj. 5. — ŐF. a' Tsászárnékirályné, Igazgató a' következő tudósítást kapta, a' hadseregeknek Apr. 30-adikán való állásokról: — Apr. 29-edikén *Naumburgba* tette a'

Tsászár a' maga' főtanóját. — A' Moskwai Printz *Weisenfelsre* ment. Az előrállója, *Souham* Gen. alatt, dél után két órakerkeztett, 's ott találta *Lanskoj* muszka Generál 6 vagy 7 ezer mindenféle fegyverű emberrel. *Souham* Generálnak nem volt Lovassága; de még sem várakozott, neki az ellenségnek, és felforgatta azt itt is, amott is. Az ellenség napfényre hozott 12 ágyút; *Souham* Gen. is annyit állított elő. Az ágyúzás főrró volt, és nagy dúlást tett a' muszka sorokon, a' kik lovon és minden fedelezés nélkül voltak, a' mellett, hogy a' mi ágyúinkat, a' falukból és barlangokból puskázók segítették. *Chemineau* Szakaszgeneral (brigadeger.) jól viselte magát. Az ellenség egynehány Lovastámadást próbált; de a' mi gyalogságunk folyó tüzellel fogadta azokat, és béterítette a' hartzmezőt muszkavéhlöttetémmel 's lóval. A' Moskwai Printz azt mondja, hogy soha még gyalogságnál olyan tüzelő buzgóságot 's egyszerű mind tsendesvérűséget nem látott. Bémentünk *Weisenfelsre*, 's látván, hogy az ellenség a' várost megakarná tartani, neki a' gyalogság, a' tsákót a' pagnétra függesztve, ezen kiállítás mellett — Éljen a' Tsászár — rohanólépéssel megyenrá. Az ellenség visszavonult: a' mi vezetésünk körülbelől 100 legény.

Apr. 27-dikén elindult *Lauriston* Gróf *Witten* felé, a' hol az ellenségnek egy hídja volt a' *Saalen*. *Maison* Gen. kiverte az ellenséget a' hídfejből, elvette azt, mellyre az ellenség a' hidat elégette. — Apr. 28-adikán *Hállának* fordult *Lauriston* Gróf, a' hol egy hídfejbe vonult az ellenség, mellyből azt kiver vén, kényszerítette

most is, hogy a' hídat széjjel hányta. Akkor erőssen ágyúztak egyik partról a' másikra. A' mi kárunk 67 ember, az ellenségé sokkal több.

A' *Vicekirály* elküldötte a' *Tarenti* Hertzegget (*Macdonald*) *Merseburg* felé, a' hol 29-edikén, délutánni 4 órakor megérkezett. Ott találta 2000 Burkust, a' kik magokat oltalmazni akarták. Ezek a' Burkusok a' *York*' Tagjából valók, éppen abból, a' melly ugyanezen Marsal' (*Macdonald*) fővezérsége alatt voltak, és ötet a' *Niemennél* sárban hagyták. A' Marsal bényomult a' városra erővel, egynehányat megölt, 200-at elfogott, kik között egy Májor volt, 's elvette mind a' várost, mind a' hídféjet.

A' *Bertrand* Gróf főtanácsja *Dornburgon* volt, a' *Saale* mellett, Apr. 29-edikén, az *Osztállja* kezén tartotta Jénát és a' hídat.

A' *Ragúσαι* Hertz. (*Marmont* Marsal') főtanácsja *Kösenben*, a' *Saale* mellett; a' *Reggioi* Hertzegé (*Oudinot* Marsal) *Saalfelden*, a' *Saale* mellett.

A' *Merseburgi* tsata megjegyzésre méltó, mert ez olyan hártz volt, melly ugyanannyi Lovasság a' mennyi gyalogság között esett, sík mezőn, és a' nyereség a' mi gyalogságunk' részére maradt. Lehetett látni olyan új Tsapatokat (*bataillons*), a' mellyek éppen olyan tsendes vérrel és bátrán viselték magokat, mint az öreg tsapatok.

És így, ez a' Hadszakasz (*Feldzug*) azon kezdődött, hogy az ellenséget a' *Saale*' bal partjáról eltakarítottuk, hogy mi ennek a' víznek emberei vagyunk, hogy az *Klbei* és *Ménusi* Had-

seregeket egyesítettük, és *Naumburgot*, *Weisenfels*et és *Merseburgot* erővel elvettük.

— *Weimarról* azt írják ápr. 30-adián (a' Monitör szerint), hogy 28-adikon ott volt *Napoleon* Tsászár, 's onnan a' *Weimari* Hertzeggel és *Bernhard* Printzel a' Főtanyára ment *Echartsbergbe*, a' hol számtalan nép takarodik által. Sohase látott az ember, azt mondja, szebb ágyúsereget, és jobb állapotú katonakészületeket.

— *Frantzia* tudósítások szerint, megverte a' *Vicekirály* *Milloradovitsch* Generált *Rochlitz* körül *Gerdorfuál* Maj. 5-ödikén, és akkor nap' *Nossenbe* igyekeztek érni a' *Frantziák*.

Thorn, Apr. 17. — Ebben a' hosszatskalevélben számot ad a' *Thorni* váróltalom' vezére *Maureillan* Gen. a' vár' feladásáról a' *Vicekirály*-nak, a' feladásra kényszerítő környű állásokat előadva, mellyek főképpen abból állottak, hogy például a' felalkuvás' napján már a' betegek' és lábadozók' (genesende) száma 1877, a' szolgálatra valóké pedig 135 Tiszt és 1670 legény volt Béküldötte a' Felalkuvást (capitulatiot) is, és siet személlyesen számot adni az ostrom' egész folyamattjáról.

— *Frankfurton* szakadatlanúl tart a' *Gyalogság'*, *Lovasság'*, és ágyúsereg' általmenetele.

A' *Szászhatárokról* érkezett tudósítások szerint a' muszka tsászári főtanya eltakarodott *Dresdából* a' hónap 8-adián *Bischofswerdába*, a' hol 8-adikon megmaradt. A' *Napoleon* Tsászár' Főtanyája a' *Mulden* túl, *Kolditzban* volt Maj. 5-ödikén. Más *frantzia* tagok általmentek volna az *Elbén*, azt mondják. Ezen a' napon egy vidor (lebhaft) tsata esett *Wilsdrufuál*, a' *frantzia* előrálló és muszka hátórálló között *Mil-*

loradowitsch Gen. alatt, a' kinek a' Tagja az Elbén való általmenetel' fedezésére rendeltetett volt. A' muszka Tag megérezhető emberbeli veszteséggel kényszerítetett a' vissza vonúlásra és által kapott az elbén Dresdában és mellette, úgy hogy már most ezen a' környéken, az Elbe' bal partjáról minden muszkaburkus sereg elta- karodott.

(Hamburgi Corresp.) *Wismar*, Maj. 2. — Ide érkezett *Adlerkreutz* Báró Gen. vezérlése alatt 12,000 Svéd, mellynek az előrállója *Schwerinig* nyomult előre. Az egész tsoport sietve megyen az Elbe felé.

— (Berlini Újjságl.) *Hamburg*, Maj. 4. — Az a' 12,000 ember, a' mellyről a' mai Újjság- levelünk emlékezik, a' mi környékünkön igen kedves lessz, mert a' frantziák a' túlsó parton nagyon szaporodnak, és mintha által akarnának a' vizen jönni. *Haarburg*tól *Hoopeig* keményen ágyúznak naponként, és a' mi városunk körül, keresztül vágatták ma reggeltől fogva a' gátakat, és *Marschlandot* előntötték, hogy az ellenséget, ha talán *Zollenspickernél*, vagy a' tájon, által tud- na jönni, a' városhoz ne eresztenénk. (E' tartja *Hamburgot* kertiveteménnyel és gyümöltsel, — igen termékeny szigetek). *Wilhelmsburg'* sziget- jében a' mi népünk van ágyúkkal; *Davoust Haar- burgban*; *Wallmoden* Gen. főtanyája *Lauenburg- ban* van.

— Ugyanonnán, és a' len nap' — Egynehány nap óta szorossan van a' kaptzáak: 15,000 fran- zia *Davoust* Marsal alatt, túl az Elbén, erővel által akarnak jönni. Egész nap' halljuk az ágyú- dörgést. — Mindazáltal nem tsügged meg a' bá- torság a' nevedő veszedelemben is. A' han- sei (szabad tengeri kereskedő városi) Számtalan, a' *Kielmanseggi* vadászokkal 's egynehány Kozá- kokkal együtt, *Wilhelmsburgban* van. A' 2-dik Svadronunk nem tudjuk hova lett, a' nagy visz- szavonulásakor nem jött által az Elbén. Előkelő városiak' (burgerek') fiai vannak köztök.

Lüneburg' környékéről sok ember szalad a'

Dánusbirtokba. Tegnapelőtt jött egy alkudozó (parlamentaire) Tiszt. *Haarburgból Altonába*, s tegnap ment vissza. — Az Angliáival való kö. zösülés nem foly, a' tartós keleti szél miatt; de kedvező széllel is bájos volna az, mert a' Frantziák minden órán elfoglalhattják *Cuxhavent*.

Az Ausburgi Újságl. szerint, *Nürnberg, Maj. 6.* — Tegnap sietett itt által *Solkonicki Oszálygen.*, a' ki a' Császár és Király ÖF. Hadszához tartoztk. A' Hartzmezőről indult Maj. 2-odikán estveli 8 órákor, a' honnan ötlet ÖF. küldötte, hogy a' Krakkói Lengyeltagnak hírt vigyen egy megkülönböztetett és meghatározó győzedelemről, mellyet ÖF. ugyanazon nap *Lützen* és *Zwenkau* közt az egyesült Muszkarburkus Hadseregeken nyert, 's egyszersmind parantsolatot vitt, hogy a' Lengyelereg mindjárt mozdúljon meg. A' hartzmezőt terítve hagyta helyekkel. Találomra való betsű szerint azt hiszi, hogy az ellenség legalább 40,000 embert vesztett volna. *Lipsiét* azon nap' reggel foglaltael a' Vicekirály, minekutánna a' *Wittgenstein* Gen. utolsó oszlopát ennél a' városnál visszaverte, és az előtt való estve egy egész burkus osztályt *Merseburgnál* elseprett. Ezen szerentsés kimenetek után, nem maradt *Napoleon* Eugennak egyéb hátra, hanem hogy az ellenségre az utolsó ütököt reá szabja, midőn a' 11-edik Taggal, az egész hartzdulakodás alatt, annak a' horpaszának esett. — Azt a' hírt, hogy a' Lengyel hadseregtag széjjel oszlott volna, meghazudtolja egy hivatalos forrás: sőt inkább 40,000 emberből álló legszebb tagot formál az, és nyomon útnak ereszkedik. — Ez, a' Bulletinnek, mellyet *Solkonicki Oszálygen.* nállam hagyott, hasonló mássa —

Frantzia Fegyvervezér — *Cesar.*

Legújabb újság.

A' *Napoleon* Ts. főtanyája, melly e'hónap' 8-adján *Dresdába* érkezett, még 13-adján ott volt. A' hadsereg' nagyobb része általköltözött az *Elbén*.

D. D. S.